

ASIA Päätös ympäristönsuojelulain 78 §:n mukaisesta ilmoituksesta, joka koskee pilaantuneen maaperän puhdistamista Kainuun Prikaatin Hoikanportin ampumarata-alueella.

ILMOITTAJA

Kainuun Prikaati
Prikaatintie 97
87500 Kajaani

Yhteyshenkilö:
Pekka Marjamaa
p. 0299 451 183
pekkaj.marjamaa.mil.fi

KIINTEISTÖ, SEN SIJAINTI JA KÄYTTÖTARKOITUS

Puhdistettava kohde sijaitsee Kajaanin kaupungissa, Puolustusvoimien Kainuun Prikaatin varuskunnan Hoikanportin ampumaradalla, osoitteessa Lehtovaarantie 442. Kohteen kiinteistörekisteritunnus on 205-401-1-10.

Alueella on Puolustusvoimien Kainuun Prikaatin Hoikanportin ampumaratatoiminnot. Ampumaradat on rakennettu Puolustusvoimien hallinnoiman Hoikankankaan Kasunkurun ampuma- ja harjoitusalueen yhteyteen. Puolustusvoimien toiminta-alueella on alkanut 1950-luvulla. Hoikanportin ampumarata on perustettu 1960-luvun lopussa. Vuosina 1969–1972 otettiin käyttöön kuusi rataa ja vuonna 1995 yksi rata sekä vuonna 2000 vielä kaksi rataa. Ampumarata-alueen pinta-ala on noin 25 ha.

Alue on vuonna 2009 vahvistetun maakuntakaavan mukaisesti merkitty Puolustusvoimien pysyvässä käytössä olevaksi varuskunta-, harjoitus- ja vastaavaksi alueeksi, jolle yleisön pääsy on rajoitettu. Maankäyttöön ei ole tulossa muutoksia.

KIINTEISTÖN OMISTAJA

Senaattikiinteistöt/Kainuun Prikaati
Isokatu 4
90100 Oulu

TOIMINNAN ILMOITUSVELVOLLISUUS JA VIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojelulain 78 §:n mukaan pilaantuneiden maa-ainesten käsittelyyn on pääsääntöisesti oltava ympäristölupa. Säännöksen mukaan luvan sijasta riittää ilmoitus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jos pilaantuneen alueen laajuus ja

maaperän pilaantumisen aste on riittävästi selvitetty, jos puhdistamisessa noudatetaan yleisesti käytössä olevaa hyväksyttävää puhdistusmenetelmää ja jos toiminnasta ei aiheudu ympäristön muuta pilaantumista. Tässä tapauksessa ilmoitusmenettely on riittävä. Kunnostuskohde sijaitsee Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueella, joka siten on asian ratkaisijana.

PILAANTUMISTA KOSKEVAT TIEDOT

Selvitys pilaantumista aiheuttaneista tapahtumista

Alueella on Puolustusvoimien Kainuun Prikaatin Hoikanportin ampumaratatoiminnot. Ampumaradat on rakennettu Puolustusvoimien hallinnoiman Hoikankankaan Kasunkurun ampuma- ja harjoitusalueen yhteyteen. Puolustusvoimien toiminta alueella on alkanut 1950-luvulla ja jatkuu edelleen. Kohteessa sijaitsee yhdeksän ampumarataa.

Puolustusvoimat kehittää Hoikanportin ampumaratojen ympäristönsuojelutoimia parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaiseksi ja täten rakentaa ampumaratojen alueelle hulevesien hallintarakenteita, mahdollisen haitta-aineiden leviämisen pienentämiseksi. Rakenteet tehdään taustavallien ja ratojen nykyisten ojitusten läheisyyteen. Rakentamisalueilla esiintyy pilaantuneita massoja ja näitä joudutaan kaivamaan ojitusmuutosten, tasausalaiden sekä biosuotimien tieltä. Muilla alueilla ei tässä yhteydessä tehdä kaivutoimenpiteitä.

Selvitys pilaantumisen aiheuttaneesta aineesta, pilaantuneen maan määrä ja pilaantuneen alueen pinta-ala

Hakemuksessa on arvioitu, että pilaantuneita maamassoja on ratakohtaisesti 30–100 m³ ja kokonaisuudessaan 515 m³. Pilaantuneiden massojen määrä ja laatu tarkentuvat kaivutyön aikana.

Kohteessa on suoritettu maaperä- ja pohjavesitutkimuksia vuosina 1999, 2009 ja 2012. Vuonna 2012 näytteenotto suoritettiin kaivinkoneella tehdyistä koekuopista sekä lapionäyttein pintamaasta. Osa ampumaratojen alueista tutkittiin moniosanäytteenottomenetelmällä.

Näytteistä todettiin arseenin, kromin, lyijyn, kuparin, sinkin ja antimoinin pitoisuuksia, jotka ylittävät valtioneuvoston asetuksen 214/2007 kynnys- ja ohjearvot sekä myös osin ongelmajätteen ohjeelliset raja-arvot. Osasta kohteen näytteistä havaittiin myös kynnysarvon ylittäviä hiilivetypitoisuuksia. Ylemmän ohjearvon ylittäviä pitoisuuksia havaittiin antimoinin, kuparin, lyijyn ja sinkin osalta.

Kuparia todettiin yli ylemmän ohjearvon ylittävä pitoisuus radoilta 1, 2, 3, 5 ja 9. Antimonia todettiin yli ylemmän ohjearvon ylittävä pitoisuus radoilta 1, 2, 3 ja 9. Lyijyä todettiin yli ylemmän ohjearvon ja ohjeellisen ongelmajäterajan ylittävät pitoisuus radoilta 1, 2, 3, 4, 5 ja 9.

Maaperä-, pohja- ja pintavesitiedot

Maaperätiedot

Alueella tehtiin painokairauksia ja näytteenottoja vuonna 1999, joiden perusteella alueen maaperässä on paikoin löyhä lieju/savi/silttikerrostuma, jonka alla on hiekka- tai soramoreenia. Paikoitellen moreenin pinta on heti pintamaana olevan kasvukeroksen alla. Kalliopinnan taso vaihtelee alueella siten, että ampumarata-alue on osin sammalpeitteistä avokalliota ja syvimmillään kairaukset ovat ulottuneet noin neljän metrin syvyyteen maanpinnasta.

Kunnostettavat alueet ovat lähinnä rakennettua tai tasattua ympäristöä, jossa perusmaan päällä, huoltoteiden ja ratarakenteiden alueiden kittamaarakennekerroksia lukuun ottamatta alueet on tasattu täyttömaakerroksilla ja pinnassa on humuskerros.

Pohja- ja pintavesitiedot

Kohdealue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue sijaitsee kohteesta noin 12 kilometrin päässä pohjoiseen ja lähin vedenottamo noin 14 kilometrin päässä. Vuonna 2012 tehdyssä tutkimuksessa pohjavesipinta oli korkeimmillaan 0,91 metrin syvyydellä maanpinnasta. Pohjavesiputkien, geologian ja topografian perusteella pohjaveden virtaussuunta on pohjoiseen ja koilliseen Nuasjärveä kohti.

Kohteen alueella on rakennettuja ojarakenteita ja alueen ulkopuolella on jokia, järviä, ojia ja suoalueita. Pintavesien yleisviettosuunta on etelästä pohjoiseen. Ampumarata-alueen läntisen osan pintavedet virtaavat luoteenpuolella sijaitsevien soistumien kautta Kärhös-lampeen ja sieltä edelleen Karankajokeen. Ampumarata-alueen itäpuolen pintavedet kulkeutuvat Karankajokeen. Ampumarata-alueen vedet päätyvät Karankajokea pitkin Nuasjärveen.

SELVITYS PUHDISTUSTYÖN SUORITTAMISESTA

Selvitys puhdistustavoitteesta

Tutkimusten perusteella toimenpidealueen maaperässä esiintyy laajalla alueella epäorgaanisia haitta-aineita, joiden pitoisuudet ylittävät Vna 214/2007 alemman ohjearvotason. Raskasmetalleilla pilaantuneet maa-ainekset sijaitsevat pääasiassa ampumaratojen pintamaassa sekä taustavalleissa.

Maaperän kunnostus on tarkoitus suorittaa vain rakennettavien hulevesienhallintarakenteiden ja maanrakennustöiden kaivujen vaatimassa laajuudessa. Tehdyn pilaantuneisuuden ja kunnostustarpeen arvioinnin sekä ampumaratatoiminnan jatkumisen vuoksi maaperä esitetään kunnostettavaksi kaivujen vaatimassa laajuudessa haitta-ainekohtaisiin ohjeellisiin ongelmajätteen pitoisuustasoihin massanvaihtomenetelmällä. Työn yhteydessä alueen metallipitoisia massoja on tarkoitus käyttää maisemointiin.

Selvitys käytettävästä puhdistusmenetelmästä ja jätteiden käsittelystä

Maaperän pilaantuneisuuden kunnostus esitetään toteutettavaksi massanvaihdoilla. Alueelta poistetaan pilaantunut maa-aines, jonka pitoisuus ylittää ohjeellisen ongelmajätearvon ja kaivannot täytetään tarvittavissa määrin pilaantumattomilla maa-aineksilla. Kaikki toimenpidealueen maaperästä kaivetut, pitoisuuksiltaan ongelmajätearvon ylittävät maa-ainekset toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn. Maamassoja, joissa pitoisuus on alle ohjeellisen ongelmajätearvon, käytetään rakentamisalueen maisemoinnissa siten, etteivät massat ole hulevesien hallintarakenteiden sisäpinnoilla, hulevesien kulkureitillä. Massojen käyttöalueet ja pitoisuustasot dokumentoidaan kunnostuksen loppuraportointia varten.

Kaivuteknisistä syistä kaivualueen reunoihin, esim. sivu- ja taustavallien juuriin voi jäädä pilaantuneita massoja. Kunnostustyön jälkeen toimenpidealueelle mahdollisesti jäävien, numeerisen kunnostustavoitteen ylittävien jäännöspitoisuuksien aiheuttama riski arvioidaan kunnostustyön jälkeen loppuraportissa tarvittaessa tarkennetulla riskinarviolla.

Pilaantuneet maat pyritään lastaamaan suoraan auton lavalle ja kuljettamaan suoraan luvalliseen vastaanottoipaikkaan. Mikäli välivarastointiin tai seulontaan on tarvetta, ne tapahtuvat lähellä työkohdetta kunnostamattomalla alueella. Seulottuja maa-aineksia joudutaan mahdollisesti väliaikaisesti varastoimaan käsittelyalueella ennen niiden mahdollista poiskuljetusta tai uudelleen hyödyntämistä kohteella. Sen jälkeen kun maat on siirretty kasalta lopulliseen sijoituspaikkaansa, kasojen pohjasta kuori-taan haitta-ainepitoinen maa-aines muualle vastaanottoon toimitettavaksi. Aumojen suojaukseen pitää varautua, jotta mahdolliset haitta-aineet eivät pääse leviämään ympäristöön. Aumat peitetään peitteillä aina, jos niitä joudutaan varastoimaan yön yli. Maa-aineksia ei varastoida alueella turhaan.

Jätejakeita ei maaperässä saatujen tietojen mukaan pitäisi olla. Mikäli niitä tavataan, massat esikäsitellään tarvittaessa lajittelemalla ja seulomalla ennen niiden poiskuljetusta. Kaivettavan maa-aineksen joukossa mahdollisesti todettavat rakennus- yms. jätteet (mm. puu, metallit, muovit), tiili- ja betonijäte sekä kiviaines ja louhe erotetaan siinä määrin kuin erottelu on mahdollista. Eri jätejakeet toimitetaan asianmukaiset luvat omaavaan käsittelylaitokseen tai jäteasemalle.

Mikäli kunnostettava maa-aines sisältää merkittävästi luotiromua, tutkitaan tarkemmin mahdollisuutta erotella luodit seulomalla maa-aineksesta. Luodit toimitetaan erillisenä jätejakeena asianmukaiseen vastaanottoipaikkaan.

Selvitys puhdistustyön suorittamisesta, työn valvonnasta ja aikataulusta

Ennen kunnostustyön aloittamista tehdään tarvittavat viranomais- ja naapuri-ilmoitukset ja ampumarata-alue suljetaan. Kulloinkin kunnostettava alue merkitään esim. lippusiimalla tai rajataan puomeilla ja aidoilla. Kunnostuksen alkaessa alueelle asennetaan pilaantuneen maan kunnostuksesta kertovat kyltit ja alueen toimijoita informoidaan tehtävistä toimenpiteistä.

Työ aloitetaan ottamalla tarpeen mukaan täydentäviä näytteitä alueiden kaivettavista massoista. Seuraavaksi kaivetaan oletettavasti puhtaat maat varastokasaan. Kaivua jatketaan poistamalla massoja tutkimustulosten ja havaintojen perusteella kunnostustavoitteeseen asti. Massat kasataan kenttäalueelle erillisiin aumoihin, jotka jaotellaan silmämääräisen tarkastelun perusteella luotiomua sisältäviin massoihin, vain vähän luotiomua sisältäviin massoihin sekä ei lainkaan luotiomua sisältäviin massoihin. Aumoista otettavien näytteiden perusteella maat ohjataan oikeisiin sijoituspaikkoihin, alueen täyttöön tai muualle vastaanottoipaikkaan. Luotiomua sisältävästä maa-aineksesta voidaan erotella vielä luodit ja muu metalliromu erilleen seulomalla.

Kaivannot täytetään tarvittavissa määrin kohteesta kaivetuilla pitoisuuksiltaan alle alempien ohjearvojen olevilla maa- ja kiviaineksilla tai muualta tuoduilla rakenteisiin kelpaavilla pilaantumattomilla maa-aineksilla.

Kiviainesta, louhetta ja pitoisuuksiltaan alle alempien ohjearvojen olevia maa-aineksia esitetään hyödynnettäväksi kohteella. Kaivantojen täyttöihin mahdollisesti rakenteellisesti soveltumattomat maamassat käytetään ensisijaisesti maisemoinnissa tai kuljetetaan valvojan osoittamalle luvanvaraiselle maankaatopaikalle.

Jos joiltain osin kohteeseen joudutaan jättämään numeeriset kunnostustavoitteet pitoisuuksiltaan ylittäviä maa-aineksia tai kunnostettava alue rajautuu pilaantuneisiin massoihin, täyttömassat merkitään kaivurajalle tai tarvittaessa eristetään pilaantuneista massoista bentoniittimatolla tai vastaavalla eristysrakenteella.

Selvitys puhdistamisen ympäristövaikutuksista ja ympäristöhaittojen ehkäisystä

Pilaantuneen maaperän kunnostustyö vastaa normaalia maanrakennustyötä, josta kunnostuksen yleissuunnitelman ja ympäristöviranomaisten määräysten mukaisesti toteutettuna ei aiheudu ympäristölle erityistä haittaa.

Kunnostuksesta mahdollisesti aiheutuvia haittoja ovat pölyäminen ja haitta-aineiden leviäminen ympäristöön sateen mukana. Tarvittaessa kaivettavaa maata kostutetaan pölyämisen estämiseksi. Haitta-aineiden leviäminen ympäristöön vältetään estämällä autojen tarpeeton liikkuminen mahdollisesti pilaantuneella alueella ja peittämällä kuormat kuljetuksen ajaksi.

Seulottuja ja lajiteltuja aineksia joudutaan mahdollisesti väliaikaisesti varastoimaan käsittelyalueella aumoissa. Aumojen suojaamiseen varaudutaan, jotta haitta-aineet eivät pääse leviämään ympäristöön esim. sateen tai tuulen johdosta.

Kaivantoihin mahdollisesti kertyvää vettä ei johdeta käsittelemättömänä maastoon. Kaivannot pidetään tarvittaessa työn aikana kuivana pumppaamalla vettä oppopumpuilla kaivannosta tai siiviläkaivosta ja johtamalla vedet maastoon. Mahdollisesta suodattimen käytöstä määrää ympäristötekniinen valvoja. Vedet johdetaan nykyisiin ojiin ja vesien purkualueet tarkastetaan kunnostustyön lopuksi maanäytein ja kunnostetaan, mikäli tarve ilmenee. Mikäli kaivantoon kertyy paljon vettä, veden laatu tutkitaan analysoimalla kaivantovesinäytteestä kaivualueella todetut haitta-aineet. Haitta-ainepitoiset vedet voidaan vaihtoehtoisesti pumpata välivarastoon ja johtaa rakennettavien hallintarakenteiden läpi nykyisiin ojiin.

Ilmoituksessa esitetään, että pintavesien tarkkailua tehdään rakentamisen jälkeen kahtena ensimmäisenä vuonna keväällä ja syksyllä. Näytteet otetaan hulevesien hallintarakenteiden piirissä olevilta seitsemältä radalta. Kahden vuoden jälkeen arvioidaan näytteenottotiheyttä päivitettävässä hallintarakenteiden tarkkailu- ja kunnossapitosuunnitelmassa.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Ilmoituksen vireille tulo

Ilmoitus vastaanotettiin Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa 4.7.2014.

Tiedottaminen, lausunnot

Ilmoituksesta on pyydetty lausunto Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Kajaanin kaupunki esittää 11.9.2014 päivätyssä lausunnossaan, että kunnostus tulee suorittaa niin, ettei alueella olevasta ampumaratatoiminnasta ja alueen kunnostamisen yhteydessä uudelleen sijoitettavista massoista aiheudu pohjaveden eikä pintavesien pilaantumisen vaaraa. Pilaantuneiden massojen laadusta ja sijoittamisen edellytyksistä tulee antaa määräykset ilmoituksesta annettavassa päätöksessä. Rakennus- ja kunnostustöiden aikana ja jälkeen pinta- ja pohjavesien tarkkailua tulee tehdä siinä laajuudessa, että mahdollinen pilaantuminen havaitaan ajoissa ja voidaan ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin pilaantumisen estämiseksi ja rajoittamiseksi.

Kainuun Prikaatille varattiin mahdollisuus antaa vastine Kajaanin kaupungin lausuntoon. Teemu Hourula ilmoitti 18.9.2014 saapuneessa sähköpostissa, ettei Kainuun prikaati jätä asiasta vastinetta. Kajaanin kaupungin esille ottamat asiat on esitetty ilmoituksessa ja sen liitteissä.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on tarkastanut ilmoituksen ja hyväksyy siinä tarkoitetun alueen puhdistamisen, mutta muuttaa puhdistustavoitteen siten, että alueelta on poistettava pilaantuneet massat, joiden haitta-ainepitoisuudet ylittävät VNA 214/2007 ylemmät ohjearvot. Töiden toteuttamisessa on noudatettava seuraavia määräyksiä:

Kunnostustavoite

1. Kunnostusmenetelmänä voidaan käyttää ilmoituksessa esitettyä massanvaihtoa. Kunnostustavoitteena ovat valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen (214/2007) mukaiset ylemmät ohjearvot.

Perustelut: Valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen (214/2007) 4 §:n 2 momentin mukaan maaperää pidetään yleensä pilaantuneena, jollei 2 §:ssä tarkoitettusta arvioinnista muuta johdu:

- 1) alueella, jota käytetään teollisuus-, varasto- tai liikennealueena taikka muuna vastaavana alueena, jos yhden tai useamman aineen pitoisuus ylittää säädetyn ylemmän ohjearvon;
- 2) muulla kuin 1 kohdassa tarkoitettulla alueella, jos yhden tai useamman aineen pitoisuus ylittää säädetyn alemman ohjearvon.

Asetuksen mukaan antimonin ylempi ohjearvo on 50 mg/kg, kuparin ylempi ohjearvo on 200 mg/kg, lyijyn ylempi ohjearvo on 750 mg/kg ja sinkin ylempi ohjearvo on 400 mg/kg.

Ilmoituksen tekijä on ilmoituksessaan esittänyt puhdistustavoitteena olevan ohjeelliset ongelmajätteen raja-arvot, mutta Kainuun ELY-keskus muuttaa puhdistustavoitteen siten, että puhdistustavoitteena ovat ylemmät ohjearvot. Ampumarata-alue voidaan rinnastaa teollisuus-, varasto- tai liikennealueeksi tai muuksi vastaavaksi alueeksi.

Ympäristönsuojelulain 7 ja 8 §:n pilaamiskielloista seuraa, että pilaantunut maaperä ja pohjavesi on puhdistettava sellaiseksi, ettei siitä aiheudu terveyshaittaa eikä haittaa tai vaaraa ympäristölle. Puhdistettaessa maaperä tässä päätöksessä mainittuihin pitoisuustasoihin, poistetaan puhdistettavalta alueelta ympäristö- ja terveyshaitat.

2. Pilaantuneet maa-ainekset on toimitettava käsiteltäväksi laitokseen, jonka ympäristönsuojelulain mukaisessa luvassa on hyväksytty kyseisen jätteen käsittely ja vastaanotto. Kaikkien puhdistustyömaalta pois kuljetettavien maamassojen sijoituspaikka on ilmoitettava Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen töiden aloittamista.

Perustelut: Pilaantumisen ehkäisemiseksi on perusteltua viedä poistettavat maamassat ja alueella muut mahdollisesti olevat jätteet sellaiseen käsittelypaikkaan, jolla on lupa ottaa vastaan ja käsitellä kyseisiä jätteitä. Jätteitä saa luovuttaa vain jätelain 29 §:n tarkoittamalle luvalliselle jätteen vastaanottajalle.

3. Pilaantuneiden maamassojen kuljetus ja kuormaus on järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Maamassojen pölyäminen on estetävä kuljetuksen aikana. Pilaantuneita maa-aineksia kuljetettaessa on kuorman mukana seurattava siirtoasiakirja.

Perustelut: Pilaantuneiden massojen käsittelystä, välivarastoinnista, kuormauksesta ja kuljetuksesta on tarpeen antaa määräykset, ettei kunnostustöistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa tai terveyshaittaa. Pilaantuneiden massojen pölyämistä tai haitta-aineiden huuhtoutumista ja näistä johtuvaa pilaantuneiden massojen aiheuttamaa lisäpilaantumista kiinteistöllä estetään

mm. oikeanlaisen kuljetuskaluston valinnalla. Maan kulkeutuminen kuljetus- ja kaivukaluston mukana alueen ulkopuolelle on estettävä käyttämällä puhtaita kulkureittejä ja tarvittaessa puhdistamalla ajoneuvojen renkaat.

Jätelain 121 § mukaan jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja vaarallisen jätteen kuljetuksesta, kun se siirretään ja luovutetaan 29 §:ssä tarkoitetulle vastaanottajalle. Siirtoasiakirjassa on oltava valvonnan ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot jätteen lajista, laadusta, määrästä, alkuperästä, toimituspai-kasta ja -päivämäärästä sekä kuljettajasta.

4. Mikäli sellaisia pilaantuneita maamassoja, joiden pitoisuustasot ylittävät valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen (214/2007) ylemmät ohjearvot, joudutaan pakottavasta syystä lyhytaikaisesti varastoimaan kunnostustyömaalla, on maamassat peitettävä huuhoutumisen ja pölyämisen estämiseksi sekä varastoitava tiiviillä alustalla.

Jos kaivutyön yhteydessä joudutaan poistamaan maa-aineksia, joissa pitoisuus alittaa tavoitepitoisuudet, voidaan näitä hyödyntää maisemoinnissa. Käyttökelpoiseksi todetut kaivumaat läjitetään kiinteistölle kunnostusalueen läheisyyteen kunnostuksen valvojan osoittamaan paikkaan. Massoja ei kuitenkaan saa sijoittaa sellaisille alueille, joissa niiden sisältämistä haitta-aineista voi aiheutua vaaraa pinta- tai pohjavesille. Haitta-ainepitoisia massoja ei myöskään saa sijoittaa hulevesienkäsittelyrakenteiden pintamaiksi tai ennestään pilaantumattomilla alueille.

Perustelut: Mikäli pilaantuneita massoja joudutaan välivarastoimaan alueella, lisäpilaantumisen estämiseksi varastointiajan tulee olla lyhyt ja maaperän puh-taus varastoinnin jälkeen on syytä varmistaa. Välivarastoitavien massojen peittämisellä estetään pilaantuneiden massojen aiheuttama lisäpilaantuminen kiinteistöllä.

5. Kunnostettava alue tulee rajata kunnostamattomista alueista esim. bentoniittimalla tai muulla vastaavalla eristysrakenteella ja kunnostetut alueet tulee merkitä, niin että voidaan jälkikäteen todentaa kunnostettujen alueiden sijainti.

Perustelut: Kunnostetut alueet tulee rajata pilaantuneista, jotta kunnostetut alueet eivät pilaantuisi heti uudelleen. Kunnostetut alueet tulee merkitä maas-toon sekä kartalle, jotta niiden sijainti tiedetään ja voidaan paikantaa jälkikä-teen.

Kunnostuksen valvonta

6. Kunnostustyölle on nimettävä valvoja, jolla on tarvittava kokemus ja pätevyys pi-laantuneen maaperän kunnostukseen ja kunnostustöiden valvontaan. Valvojan yhteystiedot on ilmoitettava ennen töiden aloittamista Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomai-selle. Valvojan tulee laatia työn alussa pöytäkirja, johon kirjataan mm. urakoitsijan

yhteystiedot, työturvallisuusasiat ja kalustotiedot. Asiakirjaa tulee täydentää ja ylläpitää kunnostustyön aikana.

Perustelut: Valvojan nimeämisellä varmistetaan, että kunnostus toteutetaan asianmukaisesti ja laadukkaasti, ja että tiedonkulku työn aikana on sujuvaa. Määräyksessä mainittujen tietojen dokumentointi on tarpeen kunnostustyön asianmukaisen toteuttamisen, valvonnan ja tiedonkulun vuoksi.

7. Määräyksen 1 tarkoittamat puhdistustasot on varmennettava riittäväillä kenttä- ja laboratorionäytteillä, joiden ottaminen ja analysointi on tehtävä kunnostuksen valvojan kontrolloimana. Laboratorionäytteiden analysointi tulee tapahtua akkreditoitussa laboratoriossa.

Perustelut: Näytteenotolla selvitetään maaperän pilaantuneisuusaste. Kontrollinäyttein määritellään myös pilaantumisen laajuus maaperässä. Laboratoriotutkimuksilla tarkistetaan kenttämittausten oikeellisuus.

8. Kunnostustyön aikana tulee pitää työmaapöytäkirjaa, johon kirjataan tehdyt toimenpiteet ja kunnostuksen kannalta merkitykselliset tapahtumat. Pöytäkirjat on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan ja ne on pyynnöstä esitettävä valvovalle viranomaiselle.

Perustelut: Viranomaisvalvonta ja toiminnanharjoittajan vastuu edellyttävät kirjanpitoa, laadun valvontaa, tarkkailua ja raportointia. Kunnostushankkeen kaikkien työvaiheiden huolellinen ja selkeä dokumentointi on tarpeellista jätelain mukaisen viranomaisvalvonnan ohella myös puhdistamisprosessin loppuraportin laatimiseksi.

9. Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle tulee varata mahdollisuus kunnostustöiden tarkastamiseen sovittavana aikana. Työn aikana ilmenevistä poikkeuksellisista tapahtumista on viipymättä ilmoitettava Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Toiminnanharjoittajan on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin vahinkojen ja haittojen torjumiseksi.

Perustelut: Tiedonkulun ja viranomaisvalvonnan varmistamiseksi mahdollisuus kunnostustöiden tarkastamiseen on tarpeen. Ilmoitusvelvollisuus poikkeustilanteista on määrätty viranomaisten tiedon saannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisten viranomaisohjeiden antamiseksi. Määräys torjuntatoimenpiteisiin ryhtymisestä päästöjen torjumiseksi on annettu välittömän pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haittojen minimoimiseksi.

10. Pinta- ja pohjavettä tulee tarkkailla heti rakentamisen valmistuttua sekä kahtena ensimmäisen vuonna keväällä ja syksyllä. Pintavesien tarkkailu suoritetaan hulevesien hallintarakenteiden piirissä olevilta seitsemältä radalta ja pohjavesien tarkkailu vuonna 2012 tarkkailuissa olleista pohjavesiputkista. Kahden vuoden jäl-

keen näytteenottotiheyttä arvioidaan hallintarakenteiden tarkkailu- ja kunnossapitosuunnitelmassa.

Perustelut: Tarkkailun avulla varmistetaan, ettei kunnostuksella ole ollut negatiivisia vaikutus pinta- ja pohjavesiin.

Tiedottaminen

11. Kunnostuksen alkamisesta on ennen töiden aloittamista ilmoitettava Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Perustelut: Valvonnan kannalta on välttämätöntä, että viranomaisille ja alueen omistajalle toimitetaan tieto kunnostustöiden suunnitellusta ajankohdasta ennen töiden aloittamista.

12. Häiriötilanteissa ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, joissa on aiheutunut tai uhkaa aiheutua määrältään tai laadultaan tavanomaisesta poikkeavia päästöjä, on välittömästi ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin päästöjen estämiseksi, päästöistä aiheutuvien vahinkojen torjumiseksi ja tapahtuman toistumisen estämiseksi. Kyseisistä tilanteista on ilmoitettava viipymättä Kainuun ELY-keskukselle ja Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Jos häiriötilanteesta voi aiheutua onnettomuusriski tai terveyshaittaa, tapauksesta on ilmoitettava myös Kainuun pelastuslaitokselle.

Perustelut: Valvonnan kannalta on välttämätöntä, että valvonta- ja pelastusviranomaisille toimitetaan tieto häiriö- ja poikkeustilanteista.

Raportointi

13. Kunnostustyöstä on laadittava loppuraportti, joka on toimitettava Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään kolmen kuukauden kuluessa töiden suorittamisesta. Loppuraportissa on esitettävä ainakin seuraavat tiedot:

- yhteenveto työmaapöytäkirjasta,
- yhteenveto kiinteistöillä tehdyistä kunnostustoimista, kenttä- ja laboratorio-tutkimuksista sekä tutkimustulokset,
- näytepisteiden koordinaatit (ETRS-TM35FIN)
- tarvittaessa toteutuneiden kaivantojen laajuus ja syvyys sekä sijainti koordinaatistoon sidotulla kartalla,
- tarvittaessa selvitys kaivannoista poistettujen maa-ainesten laadusta, määrästä, käsittelystä ja sijoituspaikasta ja
- tarvittaessa lupamääräyksessä 1 mainittu riskinarvio ja selvitys jatkotarkkailu- ja puhdistustarpeesta.
- hyödynnettävien massojen sijoittelu koordinaatistoon sidotulla kartalla

- pinta- ja pohjavesien tarkkailutulokset

Perustelut: Loppuraportin perusteella arvioidaan kunnostuksen lopputuloksen hyväksyttävyyttä sekä mahdolliset jatkotoimenpiteet sekä jälkiseurantarve. Loppuraportin laadun varmistamiseksi päätöksessä on tarpeen antaa vähimmäisvaatimukset raportin sisällöstä. Raportissa tulee keskittyä erityisesti monitoroidun luontaisen puhdistumisen soveltuvuuteen ja toimivuuteen alueella. Loppuraportissa on tärkeää osoittaa kuinka paljon haitta-aineiden määrät ovat seurantajakson aikana vähentyneet. Tiedon kulun varmistamiseksi loppuraportti on toimitettava tiedoksi myös alueen maanomistajille.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Jätelaki (646/2011) 5, 6, 12, 13, 15, 16, 17, 29, 30, 31, 118, 119, 121 ja 122 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 11 §

Ympäristönsuojelulaki (86/2000) 4, 7, 8, 14, 75, 78 §

Ympäristönsuojeluasetus (169/2000) 24 - 27 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista vuonna 2014 (3/2014)

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSI ANTAMINEN

Päätös

Ilmoittaja

Jäljennös maksutta

Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (sähköisesti)

Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat - vastuualue tiedottaa tästä päätöksestä kuuluttamalla ympäristönsuojelulain 54 §:n mukaisessa järjestyksessä Kajaanin kaupungin ilmoitustaululla.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 1210 euroa.

Päätöksen maksu määräytyy Valtioneuvoston asetuksen (3/2014) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista

vuonna 2014 mukaisesti ilmoituksen käsittelyyn kuluneen ajan perusteella (22 tuntia x 55 euroa/tunti).

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen ja maksuun saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Muutosta saavat hakea kirjallisella valituksella ilmoituksen tekijä ja ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, sekä laitoksen sijaintikunnan kunnanhallitus ja sellaiset viranomaiset, joiden tehtävänä on valvoa asiassa yleistä etua.

Valitusosoitus on liitteenä.

Luonto ja ympäristövastuu yksikön päällikkö,

Sari Myllyoja
Ylitarkastaja

Veera Pikkarainen
Ylitarkastaja

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastualueen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä on toimitettava liitteineen valitusajassa hallinto-oikeudelle.

Valitusaika

Valitus on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle viimeistään kolmantenakymmenentenä (30) päivänä päätöksen antamispäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Valitusaika päättyy 24.10.2014.

Valituksen sisältö ja liitteet

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan asianosaiselle tiedottaa
- päätös, johon haetaan muutosta ja
 - * miltä kohdin muutosta haetaan
 - * mitä muutoksia vaaditaan tehtäväksi sekä
 - * millä perusteilla muutoksia vaaditaan

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmä on valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava.

Valituskirjelmään on liitettävä

- ilmoitusta koskeva elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituksen toimittaminen perille

Valitus on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Lähettäjän vastuulla asiakirjat saadaan lähettää myös postitse tai lähetin välityksellä taikka sähköpostilla. Postiin asiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen viraston aukiolon päättymistä. Sähköpostitse lähetettyjen asiakirjojen pitää olla kirjaamon sähköpostiosoitteessa ennen viraston aukiolon päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain 26.7.1993/701 nojalla muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksuna 97 euroa. Mainitussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Vaasan hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43

Postiosoite: PL 204 65101 Vaasa

Sähköpostiosoite: vaasa.hao@om.fi

Puhelin: 029 56 42780 FAX: 029 56 42760

Aukioloaika: klo 8.00–16.15